

ŞUBAT 2018 - SAYI: 146

YENİ ÜFUKLAR

UNDP Türkiye Aylık Dergi

GELECEK KUŞAKLAR İÇİN ANADOLU'DA ORGANİK TARIM

ŞANLIURFA'NIN
YÖRESEL LEZZETLERİ
DÜNYAYA AÇILACAK

TASARIM FABRİKASI
GÜZ DÖNEMİNİ
TAMAMLADI

UNDP TÜRKİYE
GÜNEYDOĞU
ANADOLU'DA

İÇİNDEKİLER

Tasarım Fabrikası	2
UNDP Türkiye ekibinden Güneydoğu Anadolu Turu	8
Şanlıurfa'nın Yöresel Lezzetleri Dünyaya Açılıyor	12
Antakya'nın Ünlü El Yapımı Ayakkabıları Artık Daha Çok Umut Taşıyacak	14
Türkiye'de Organik Tarımın Yol Haritası Şanlıurfa Deklarasyonunda	16
Türkiye Üçüncü İki Yıllık Raporunu BMİDÇS Sekreteryası'na Teslim Etti	20

Bizi sosyal medya üzerinden takip etmek için ikonlara tıklayın

TASA- RIM FABR- IKASI

DİSİPLİNERARASI VE YENİLİKÇİ: EN GÜZEL ŞEKLİYLE İNOVASYON

ODTÜ Tasarım Fabrikası, farklı disiplinlerden öğrencileri ve hocaları bir araya getirerek farklı kurumlar için yeni ürün ve sistemler geliştirmek üzere çalışıyor. 2017 yılı boyunca UNDP ve Tasarım Fabrikası 4 farklı inovatif proje için buluştu.

MAYIN TEMİZLEMEDE YENİLİKÇİ YAKLAŞIM

Kasım 2017'de yayınlanan Kara Mayını İzleme Yıllık Raporu'na* göre, 2017 yılında mayın/HKP zayıyatı 8.605 oldu; bunların en az 2.089'u öldü. 2016 yılında kaydedilen tüm zayıyatın %78'i siviller; yaşlı bilinen zayıyatın %42'si çocuk ve cinsiyeti bilinen zayıyatın %16'sı ise kadınlar ve kız çocukları oldu. Bu acı tablo, güvenli ve zamanında mayın temizlemenin zayıyatı önlemek için zorunlu ve vazgeçilmez bir önlem olduğunu göstermektedir. İşte bu nedenle, UNDP'nin projesi bir yanda sivilleri muhtemel risklerden korurken, bir yanda mayın temizleme faaliyetlerini kolaylaştırmayı hedefleyen akıllı işaretleme sistemi DIMUS'u geliştirdi. Yer ve pozisyonu tayin yeteneğine sahip

olan DIMUS, faaliyet süreçlerinde zaman ve enerji tasarrufu sağlıyor. Ayrıca, harekete duyarlı sensörlü alarmları ve görünür/fark edilir yapısı sayesinde de tüm insan ve hayvanları mayın temizleme alanından uzak tutuyor.

TARIMSAL ATIKLAR MANTAR OLUYOR

GAP Bölgesi'ndeki tarımsal üretim faaliyetleri sonucunda her yıl ortaya çıkan yaklaşık 4.5 milyon ton mısır ve 1.5 milyon ton pamuk atığı ortaya çıkıyor. Bu atıkların geri kazanılması üzerine UNDP için ODTÜ öğrencileri tarafından geliştirilen bir proje, hem tarımsal atıkların kullanımına hem de çiftçilikle geçinen aileler için yıl boyu sürebilecek bir ilave gelir kaynağına olanak sağlıyor. Mantarhane adı verilen projede, istiridye mantarı üretmek üzere, mobil yapıda ve hacimsel anlamda optimize edilmiş bir üretim alanı tasarlandı. Tarımsal atıklardan kompost elde edilmesi sonrasında yetiştirilen istiridye mantarları üç ayda bir hasat edilebiliyor.

tasarım fabrikası.

YÖRÜKLER İÇİN TEKNOLOJİK ÇÖZÜM

Göksu-Taşeli projesine katkı sağlamayı amaçlayan ODTÜ öğrencileri, Yörük yaşam tarzına uygun ve Yörükler için sürdürülebilir yaşam çözümleri sunan akıllı bir keçi ürünü ortaya çıkardı. Keçinin boynuna takılan tasma, keçilerin günlük aktiviteleri sırasında gerekli veriyi topluyor ve Yörüklerle göç etmeleri için ideal yolları, yollardaki sıcaklıkları ve çevrim içi paylaşım platformu yoluyla keçiler için verimli otlakların konumlarını sağlıyor. Ardından, veriler Yörükler için işlenip ve görselleştiriliyor ve bu verilere web sitesi aracılığıyla erişilebiliyor. Tasma tarafından toplanan veriler yardımıyla Yörük tecrübesinin toplu ve yazılı belleğe dönüştürülerek gelecek nesillere aktarılması amaçlanıyor. Bu tasma sayesinde Yörükler, sürüleri için verimli otlak arazi bulmaya ayırdıkları zamanı; peynir yapmak, keçi kılından ürünler üretmek gibi kültürel ve günlük aktivitelere ayırabilecekler.

EVDE ATIK AYRIŞTIRMAK ARTIK DAHA KOLAY

UNDP ortaklığında gerçekleştirilen bu proje de, çevresel ve sosyal bir problem olan şehir ölçeğinde atık yönetimine teknik bir ürün kullanımını da içeren sistem tasarımı geliştirmeyi amaçlıyor. Bu doğrultuda tüketiciyi atık yönetimi sürecine dahil etmek, tüketiciyi yönetim zincirinin bir parçası kılmak ve evde çöp ayırmayı tercih edilir hale getirmek hedefiyle akıllı çöp kutusu tasarlanmış ve tüketiciyi atık yönetiminin her aşamasında dijital bir ortamda kurgulanmış mobil uygulama sayesinde bilgilendirecek ve pozitif yönde destekleyecek bir dayanışma ağı kurulmuş. Özetle UNDP'nin anlaştığı ODTÜ öğrencileri sürdürülebilirliğe ve geri dönüşüme katkıda bulunan, ev dışında hastane ve okul gibi farklı ölçeklerde de kullanılacak bir çöp kutusu ile, tüketiciyi atık yönetiminin aktif katılımcısı haline getiren bir sistem tasarımının bütünü.

ODTÜ UNDP ORTA- KLİĞİ

UNDP TÜRKİYE'NİN GÜNEYDOĞU ANADOLU TURU

UNDP Türkiye heyeti ve üst yönetimi Güneydoğu Anadolu bölgesinde yerel kalkınma ve bölgede yaşayan Suriyeliler konusunda devam eden çalışmalarını görmek için altı gün süren bir ziyaret düzenledi.

Birleşmiş Milletler Türkiye Mukim Koordinatörü ve BM Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye Temsilcisi Irena Vojackova-Sollorano ve UNDP heyeti, 8-13 Ocak tarihleri arasında Hatay, Kilis, Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin, Diyarbakır ve Batman'ı kapsayan bir ziyarette bulundu.

UNDP ekibi ziyarette bölgede sürdürülen faaliyetleri gözlemledi ve projelerden yararlanan kişilerle buluştu.

UNDP Türkiye'nin tarımsal kalkınma, bölgesel eşitsizlikleri azaltma ve Suriye krizinin etkileriyle mücadele kapsamındaki projeleri izleyen heyet, bölgedeki illerin valileri ile de görüştü.

Şanlıurfa taş işçiliği

UNDP ve yerel yönetimlerin ortaklığı sonucunda hem bölgedeki Suriyeliler için hem de ev sahibi Türk toplumu için birçok faaliyet yürütüldü.

Şanlıurfa'daki Hamarat Eller Mutfağı da bunlardan biri. UNDP yapılan işleri yerinde görmek için mutfağı ziyaret etti. Yöresel mutfağa özgü lezzetler, Türk ve Suriyeli kadınların hamarat elleri sayesinde artık daha erişilebilir olacak.

Şanlıurfa'daki bir başka faaliyet ise turizm odaklı geleneksel taş işçiliğinin yaygınlaştırılması. Açılan merkezlerde kaybolmaya yüz tutmuş taş işçiliği mesleğini birçok genç öğreniyor, hem tarih ve turizm canlanıyor, hem kadınlar ve gençler meslek sahibi oluyor.

Mardinli kadınlar çalışıyor

Mardin UNDP'nin desteklediği Güneydoğu Anadolu şehirlerinden biri. Midyat'ta GAP İdaresi ve UNDP tarafından desteklenen proje ile 15'i Suriyeli olmak üzere 30 kadına çalışma imkanı sağlandı.

ÇATOM binasında kadınlar Midyat acur turşusu, patlıcan, biber ve domates kurutması, sumak ekşisi, cevizli sucuk üreterek satışa sunuyor. Elde edilen gelir ise çalışan kadınlar arasında eşit olarak paylaşılıyor.

Kilis'te organik tarım

Organik tarım ve enerji verimliliğini buluşturan "yeşil büyüme" projelerinin merkezi konumundaki GAP bölgesinde UNDP heyeti, Kilis'te bu kapsamda kurulan seraları da ziyaret etti.

Kilis aynı zamanda zeytin ve zeytinyağı üretimi alanında da giderek artan bir tecrübeye sahip. Ortaklaşa yürütülen çalışmalar, bölge zeytinyağının markalaşması için önemli mesafeler kaydetti.

Gaziantep'te mesleki eğitimler

UNDP heyeti, Gaziantep Sanayi Odası Mesleki Eğitim ve Danışmanlık Merkezini de (GSO-MEM) ziyaret etti.

UNDP'nin de katkısıyla kurulan merkez, mesleki eğitimlerin yanı sıra Suriyeli ve Türk nüfusun kaynaşmasını da hedefliyor. Merkezde şu ana kadar değişik alanlarda toplam 1154 kişiye mesleki eğitim verildi. Şubat ayında ise 1000 kişiye mesleki eğitim vermeye başlanacak.

Gaziantep'te uzun süredir hizmet vermekte olan cam atölyelerinde Türk ve Suriyeli kursiyerler cam süslemeleri üretiyor.

ŞANLIURFA'NIN YÖRESEL LEZZETLERİ DÜNYAYA AÇILIYOR

Şanlıurfa mutfağına özgü yöresel ara sıcak ürünler artık daha çok, daha hijyenik ve dünyaya açılma hedefiyle üretilecek.

Şanlıurfalı kadınlar Belediye'ye bağlı Hamarat Eller Sosyal Tesislerinde yeni bir mutfağa sahip oldu. Kadınlar, 150 metrekarelik bir alanda, uluslararası kalite standartlarına uyumlu koşullarda, içli köfte, ağzı açık, ağzı yumuk ve semsek gibi lezzet beşiği ürünler üretecek.

Projeye, ürünlerin üretiminin yanı sıra, pazarlama ve depolamaya yönelik eğitimler de verilecek, lojistik destek sağlanacak. Projeye günlük 600 adet olan kapasite 4 katından fazlaya, 2.500'e çıkacak. 10 Türk ve 10 Suriyeli hamarat kadına verilecek eğitimler sonrasında onlara istihdam olanağı da sunulacak. Tesiste üretilecek, evrensel damak tadına hitap edişiyile ünlü lezzetler, önce ulusal, sonrasında ise uluslararası yarışmalarda şansını arayacak.

UNDP, üretim kadar pazarlamaya yönelik uygulamalarıyla öne çıkan projeye, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi ve sürekliliğinin sağlanmasına da destek veriyor.

Yeni tesis, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), GAP Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİ), Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi (ŞBB) ve BELTUR Sosyal Hizmetler Kültür Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ arasında imzalanan iş birliği anlaşmasıyla açıldı.

UNDP ve GAP BKİ iş birliğinde ve Japonya Hükümeti finansmanında yürütülen Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Sosyal İstikrarın Güçlendirilmesi Projesi, kadın istihdamını öncelikli bir alan olarak ele alıyor.

ANTAKYA'NIN ÜNLÜ EL YAPIMI AYAKKABILARI ARTIK DAHA ÇOK UMUT TAŞIYACAĞAK

Antakya'da, üç aylık sayacılık (Deri ya da tekstil parçalarını keserek ayakkabıya uygun hale getirme) eğitimini tamamlayan 39 Türk ve Suriyeli kursiyere sertifikaları 8 Ocak'ta verildi.

19 Suriyeli ve 20 Türk kursiyerin katıldığı eğitim sonunda, Milli Eğitim Bakanlığı onaylı sertifikalarını alan kursiyerler, bölge sanayisinin en önemli ihtiyaçlarından birini karşılama konusunda önemli bir beceri elde ettiler. Kursiyerlerin 24'ünün kadın olduğu eğitim, bir diğer önemli ihtiyaç olan kadınların iş gücüne yüksek katılımına da katkı sunuyor.

Suriyeli nüfusun ve ev sahibi toplulukların istihdam edilebilirliğine katkı sunmayı hedefleyen Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Sosyal İstikrarın Güçlendirilmesi Projesi, mesleki eğitim ve yetkinlik geliştirme programlarıyla, Suriyelilere ve ev sahibi toplulukların yalnızca teknik değil, pratik donanımlarının da geliştirilmesini hedefliyor.

Sayacılık mesleki eğitimleri, aynı zamanda Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı'nın desteklediği ve ayakkabıcılık sektörünü de destekleyecek bir merkezin kurulmasına da ilham verdi.

Ayakkabıcılık sektörüne yönelik sayacı yetiştirme mesleki eğitimleri sertifika törenine, yerel ve mesleki kurumların yanı sıra, Birleşmiş Milletler Türkiye Mukim Koordinatörü ve BM Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye Temsilcisi Irena Vojackova-Sollorano ve UNDP Türkiye Ülke Direktörü Claudio Tomasi ve Antakya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hikmet Çiçin katıldı.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı iş birliğinde, Japonya Hükümeti finansmanı ile yürütülen Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Sosyal İstikrarın Güçlendirilmesi Projesi, bugüne kadar bölgede 1300'ün üzerinde kişiye mesleki eğitim sağladı.

TÜRKİYE'DE ORGANİK TARIMIN YOL HARİTASI ŞANLIURFA DEKLARASYONUNDA

GAP Bölgesinde organik tarımın geleceği için ortak bir vizyon ve yol haritası belirlemek üzere Şanlıurfa Deklarasyonu yayınlandı. 16-17 Kasımdaki Organik Tarım Forumu kapsamında yayımlanan deklarasyon, bölgesel ve ulusal politikalar için bir tavsiye belgesi niteliğini taşıyor.

Deklarasyonu buraya tıklayarak indirebilirsiniz.

Bilgi ve deneyimlerin paylaşıldığı iş birliklerinin kurulduğu forumun sonunda yayımlanan deklarasyon, GAP Bölgesi Rekabet Gündemi ve 2009 yılından beri bölgede yürütülen çalışmaların ışığında, ulusal ve bölgesel kalkınma planları ve eylem planları dikkate alınarak hazırlandı.

Şanlıurfa Deklarasyonu katılımcıların ortak görüşleri ile nihai haline getirilerek yayınlandı.

GAP Bölgesinde Organik Tarım Küme Projesi kapsamında düzenlenen foruma, GAP Organik Tarım Küme Üyeleri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin yanı sıra bölgesel, ulusal ve uluslararası sektör temsilcileri katıldı.

Forumda, organik tarımın bugünü ve geleceğine ilişkin, ulusal ve uluslararası konuşmacıların katıldığı beş farklı oturum yer aldı.

Forum kapsamında Sürdürülebilir Kalkınma için Organik Tarım Yarışması Ödül Töreni de ilk kez düzenlendi. Yarışma, bölgede faaliyet gösteren çiftçi ve işletmecilerin organik tarım sektörüne katkılarını vurgulamak ve geleceğe yönelik üretim kapasitesini, pazarlama olanaklarını ve farkındalığı artırmayı amaçlıyor.

Yarışmanın ödülleri Yılın Üreticisi kategorisinde Müzeyyen Aslan ve Faik Efe, Yılın İhracatçısı kategorisinde Esila Burhankulu ve Habip Aşan, Yılın Yenilikçisi kategorisinde Ebru Sakar ile Cafer Ulakçı ve Yılın Onur Ödülü kategorisinde Medet Abbasoğlu'na verildi.

GAP Bölgesi Organik Tarım Küme üyelerinin dut, pekmez, badem, bal, nar ekşisi, üzüm, zeytinyağı, mercimek, nohut gibi organik ürünlerini sergiledikleri stant alanları da katılımcılar tarafından forum boyunca ziyaret edildi.

Sürdürülebilir Kalkınma için Organik Tarım Forumu GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve GAP Organik Küme Derneği (GAP ORKÜDER) işbirliğinde düzenlendi.

TÜRKİYE ÜÇÜNCÜ İKİ YILLIK RAPORUNU BMİDÇS* SEKRETERYASI'NA TESLİM ETTİ

*Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) kapsamında 2011 yılında Durban'da gerçekleşen 17. Taraflar Toplantısı'nda (COP17) Ek-I ülkelerinin her iki yılda bir BMİDÇS Sekreteryası'na İki Yıllık Rapor teslim etmesine karar verildi. Ek-I ülkeleri 1992 yılındaki OECD üyeleri ile, Rusya Federasyonu, Baltık ülkeleri ve Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri gibi geçiş ekonomisi ülkeleri gibi endüstrileşmiş ülkelere dönüşmektedir.

İki Yıllık Raporlar, Ek-I ülkelerinin Seragazi emisyonu azaltımı konusundaki gelişmelerini ve Ek-I dışı ülkelere finans, teknoloji transferi ve kapasite arttırımı konularında sağladıkları destekleri özetler. 2014 ve 2016 yıllarında Ek-I ülkeleri sırasıyla Birinci ve İkinci İki Yıllık Raporlarını BMİDÇS Sekreteryası'na sundular. Türkiye de Ek-I ülkesi olarak Ocak 2016'da Birinci ve İki Yıllık Raporu'nu Sekreteryaya sundu. Türkiye, Üçüncü İki Yıllık Raporu'nu ise 1 Ocak 2018'de Ulusal Odak Noktası olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından BMİDÇS Sekreteryası'na teslim etti.

Rapor Türkiye'nin ulusal seragazi envanterini BMİDÇS gereklilikleri doğrultusunda güncellerken, aynı zamanda Birinci ve İkinci İki Yıllık Rapor hakkında hazırlanmış Teknik Değerlendirme Raporu'nu temel alan iyileştirmeler içerdi. Hem Birinci & İkinci, hem de Üçüncü İki Yıllık Raporlar UNDP Türkiye'nin sağlamış olduğu teknik destek ile hazırlandı ve teslim edildi.

"Türkiye Tarafından Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Kapsamında Sunulacak 7. Ulusal Bildirim ve 3. İki Yıllık Raporun Hazırlanmasına Destek Projesi" Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve UNDP Türkiye tarafından ortak olarak yürütülmekte ve GEF ve Türk Hükümeti tarafından finanse edilmektedir.

UNDP'NİN TÜRKİYE'DEKİ İŞ İLANLARI

Consultant for Sustainable Development Planning and Implementation (Deadline - 31-January-2018)
Operations Analyst (Deadline - 31-January-2018)
Finance Associate (Deadline - 31-January-2018)
Administrative Assistant (Deadline - 31-January-2018)
Programme Management Specialist (Deadline - 31-January-2018)
ICT Assistant (Deadline - 2-February-2018)
Syria Crisis and Resilience Response Portfolio Manager (Deadline - 2-February-2018)
Syria Crisis and Resilience Response Programme Manager (Deadline - 2-February-2018)
Protection Assistant (Deadline - 4-February-2018)
Finance Associate - VGSC Financial Donor Reporting & Project Closure (Deadline - 6-February-2018)
UNOCHA- National Humanitarian Affairs Officer (Deadline - 11-February-2018)
Project Analyst (Deadline - 12-February-2018)
Governance Innovation Specialist (Deadline - 12-February-2018)
Information and Communication Technologies (ICT) Intern (Deadline - 13-February-2018)

Editör: Faik Uyanık
Yardımcı Editör: Ömer Kavuk
Tasarım: Bikem Ahıska

Muhabirler: Bora Akbay, Deniz Tapan, Kıvanç Özvardar

© 2006-2018 UNDP Türkiye

Yeni Ufuklar'ın tüm hakları UNDP Türkiye'ye aittir. Yeni Ufuklar dergisinin kaynak gösterilmesi ve ilgili linkin verilmesi kaydıyla dergiden alıntı yapılabilir.

U N

D P

*Güçlü bireyler.
Güçlü toplumlar.*